

Tarih: 09-10-2020

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ، يُصْلِحْ لَكُمْ
أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا
عَظِيمًا

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ عَنِ النَّبِيِّ قَالَ
إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ
لَيَصْدُقُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا، وَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى
الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى
يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا.

BÜTÜN KÖTÜLÜKLERİN ANASI: YALAN

Değerli Müminler!

İslam dini doğru sözlü olmaya ve hakkı söylemeye büyük önem vermiştir. O kadar ki doğruluk ve dürüstlük anlamına gelen sıdk, peygamberlerin ortak özelliklerinin başında gelmektedir. Müslümanın ahlaki erdemlerin en başında yine doğruluk vardır. Okuduğum ayeti kerimede Yüce rabbimiz şöyle buyurmaktadır: **Ey iman edenler! Allah’a karşı gelmekten sakının ve doğru söz söyleyin ki Allah sizin işlerinizi düzelsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah’a ve Resûlüne itaat ederse, büyük bir kurtuluşa ermiş olur.**¹ Abdullah b. Âmir şöyle anlatıyor: “Hz. Peygamber (s.a.s.) bir gün bizim evdeyken annem, ‘Gel bak sana ne vereceğim.’ diyerek beni çağırdı. Hz. Peygamber ‘Çocuğa ne vereceksin?’ diye sordu. Annem ‘Ona bir hurma vereceğim.’ deyince, Allah Resulü (s.a.s.): ‘Dikkat et! Eğer ona bir şey vermeyecek olursan, üzerine bir yalan yazılacaktır.’ buyurdu.”²

Kıymetli Müslümanlar!

Yalan söylemek dünyada insanın onur ve güvenilirliğine zarar verdiği gibi ahirette de azaba uğramasına sebep olur. Peygamber efendimiz yalan söylemenin dünyevi ve uhrevi zararlarını söyle ifade buyurmuşlardır: **“Doğruluktan ayrılmayınız. Muhakkak ki doğruluk iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Kişi devamlı doğru söyler ve doğru olanı ararsa Allah katında ‘sıddîk’ (özü sözü bir olan kişi) olarak yazılır. Yalandan sakının! Çünkü yalan kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür. Kişi yalan söyleyip yalana başvurursa Allah katında yalancı olarak yazılır.”**³

Nasıl ki bile bile yalan söylemek kişiyi adım adım cehenneme sürükleyen bir günahsa her duyduğunu

anlatmak suretiyle farkında olmadan yalana aracılık yapmak da aynı şekilde günahdır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) büyük bir ahlaki zaaf olan bu konuda **“Her duyduğunu söylemesi kişiye yalan (bir başka rivayette günah) olarak yeter!”** buyurmuştur.⁴ Yüce Rabbimiz de duyduğumuz bir haberin doğru olup olmadığını araştırmamız konusunda bizi uyarmakta ve şöyle buyurmaktadır: **“Ey Müminler! fasık (günahkar ve doğruyu söylemeyen) birisi size önemli bir haber getirdiğinde o haberin doğru olup olmadığını iyice araştırın. Yoksa insanlara zarar verirsiniz, sonra da yaptığınıza pişman olursunuz.”**⁵

Kıymetli Kardeşlerim!

Doğruyu söyleme konusunda gerçek hayatta olduğu gibi sosyal medya ve sanal/dijital hayatta da dikkatli olmalıyız. Teknolojik gelişmeleri takip etmekte bile zorlandığımız bu hız çağında dünyamız âdeta küçük bir köy hâline gelmiş; herhangi bir yerde meydana gelen bir olay saniyeler içerisinde dünyanın diğer yerlerine ulaşabilir olmuştur. Şüphesiz bunun olumlu yanları vardır. Ancak bazen kasıtlı bir şekilde bazen de bilgisizce yalan haberler/bilgiler sanal dolaşıma sokulup pek çok kişinin yanlış bilgilenmesine sebep olmaktadır. İnsanlık ciddi bir bilgi kirliliğine ve dezenformasyona maruz kalmaktadır. Bizler her eylem ve söylediğimizden sorumluyuz. Başkalarına zarar verecek her türlü davranıştan uzak durmalıyız. Bu konuda Yüce rabbimiz **“Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp, bunların hepsi ondan sorumludur.”**⁶ buyurmaktadır.

Aziz Müminler!

Müslüman, eli ve dili temiz olandır; ne bilerek yalan söyler ne de yalana alet olur. Başkalarına zarar verecek hiçbir faaliyette bulunmaz. Her bilgiyi ihtiyatla karşılar. Dini, ırkı, mezhep ve meşrebi ne olursa olsun kimsenin izzet ve şerefine dil uzatmaz. Bu sebeple yaptığımız her davranıştan ve söylediğimiz her kelimeden hesaba çekileceğimizi aklımızdan çıkarmayalım. Gerçek hayatta yapılması günah olan her şeyin sanal hayatta da günah olduğunu unutmayalım. Gönlümüzü karartan, kalplerimizi kirlüten, çoğu zaman da hayatımızı alt üst eden yalandan sakınalım.

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Ahzâb, 33/70-71.

² Ebu Davud, Edeb 88.

³ Müslim, Birr ve Sıla, 105.

⁴ Müslim, Mukaddime, 5; Ebu Davud, Edeb, 80.

⁵ Hucurat, 49/6.

⁶ İsrâ, 17/36.